

A MAGYAR TUDOMÁNY NAPJA ERDÉLYBEN 11. FÓRUM

A felfedező tudomány 21. század eleji eredményei
és távlatai Erdélyben

2012. NOVEMBER 23–24.

A PROTESTÁNS TEOLÓGIAI INTÉZET DÍSZTERME

Kolozsvár, Bocskai/A. lancu tér 13.

A rendezvény fővédnöke:

PÁLINKÁS JÓZSEF,

a Magyar Tudományos Akadémia elnöke

PROGRAMFÜZET

A FELFEDEZŐ TUDOMÁNY 21. SZÁZAD ELEJI EREDMÉNYEI ÉS TÁVLATAI ERDÉLYBEN

2012. november 23., péntek

Helyszín: a Protestáns Teológiai Intézet díszterme

Program:

10.00 • Megnyitó

10.00 • Kamarakonzert

10.45 • DÁVID László: Az optimális irányítás, egy új innovatív szemlélet a globális felmelegedés gondjainak kezelésére

11.30 • SZÜNET

12.00 • IMRE Mihály: A kulturális emlékezet forrásai, jellemzői, rétegettsége Szenczi Molnár Albert munkásságában

12.45 • Hozzászólások

13.30 • EBÉD

15.00 • NÉDA Zoltán: „Szociálfizika” – fikció vagy valóság?

15.45 • NÉMETH Sándor: A jövő a tegnappal kezdődik

16.30 • KÉKEDY-NAGY László, FARKAS György: Kémia és környezeti tudományok a 21. század elején Erdélyben

17.15 • Hozzászólások

17.45 • Zárszó

18.30 • FOGADÁS

AZ EME SZAKOSZTÁLYAINAK TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAKA

Szakosztályi előadások

I. BÖLCÉSZET-, NYELV- ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

Nyelvészet, irodalom, néprajz szekció

Az előadások helyszíne: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

Időpont: 2012. november 24., 9.00 óra

Történelem szekció

Az előadások helyszíne: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

Időpont: 2012. november 24., 9.30 óra

Művészettörténeti szekció

Az előadások helyszíne: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

Időpont: 2012. november 30., 9.00 óra

II. TERMÉSZETTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

Az előadások helyszíne: Apáczai Csere János Gimnázium

Kolozsvár, Király/I.C. Brătianu u. 26. sz.

Időpont: 2012. november 24., 9.30 óra

III. ORVOS- ÉS GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

Tizenhatodik Erdélyi Orvosnapok

Az előadások helyszíne: Csíkszereda

Időpont: 2012. november 10.

IV. JOG-, KÖZGAZDASÁG- ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

Az előadások helye: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

Időpont: 2012. december 8.

TÁRSADALOMTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

Az előadások helye: a BBTE Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Karának épülete, Kolozsvár, G-ral Traian Moşoiu (Zápolya) u., 71. szám (II/2-es és III/2-es termek)

Időpont: 2012. december 8.

JOGTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

Román–magyar–szerb kereskedelmi jogi konferencia II.

Római jogi hagyomány és modern magánjog III.

Az előadások helye: Sapientia EMTE központi épülete, Kolozsvár, Mátyás király/Matei Corvin u. 4. sz.

Időpont: 2012. december 6–8.

V. MŰSZAKI TUDOMÁNYOK SZAKOSZTÁLYA

Az előadások helyszíne: Sapientia EMTE központi épülete (kis előadóterem)
Kolozsvár, Mátyás király/ Matei Corvin u. 4. sz.

Időpont: 2012. november 24., 9.30 óra

VI. MATEMATIKAI ÉS INFORMATIKAI SZAKOSZTÁLY

3. Matematika és Informatika Alkalmazásokkal Konferencia

Az előadások helyszíne: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz. és BBTE központi épülete, Farkas / Kogălniceanu utca 1, I. emelet.

Időpont: 2012. november 9–11.

VII. AGRÁRTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

Az előadások helyszíne: Sapientia EMTE koronkai Campusa, Marosvásárhely, Segesvári út 1/C

Időpont: 2012. november 17., 9 óra

GYERGYÓSZENTMIKLÓSI FIÓKEGYESÜLET

Az előadások helyszíne: Gyergyószentmiklós

Időpont: 2012. november 7., 10 óra

BÖLCSÉSZET-, NYELV- ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

I. Nyelvészet, irodalom, néprajz szekció

Helyszín: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

Időpont: 2012. november 24., 9.00 óra

9.00 • A szakosztályi tanácskozást köszönti: SIPOS Gábor, az EME elnöke

Elnök: EGYED Emese

9.10 • ORBÁN Gyöngyi: *Isten a tanú. Németh László és Jacques Derrida tanúságtételei az értelmiség hivatásáról*

10.00 • NAGY Zoltán: *Eszztétikum és hitszemlélet Makkai Sándor művészetfelfogásában*

10.20 • CSEKE Péter: *A tiszta gondolat, tiszta stílus szerelmese, Szabó Zoltán értékszemlélete*

10.40 • vita

11.00 • szünet

Elnök: CSEKE Péter

11.20 • SZIKSZAI Mária: *Vallásos élet egy szatmári sváb faluban*

11.40 • BALÁZS Lajos: *Nemi kultúra és nemi erkölcs a paraszti társadalomban*

12.30 • vita

*

Elnök: BIRÓ Annamária

14.30 • ANDRÁS Zselyke: *Szabó T. Attila nyelvészeti munkái a két világháború közti Erdélyi Múzeumban*

14.50 • KATONA Hajnal Tünde: *Nyelvi jogok Romániában – ahogyan ezt falun látják*

15.10 • vita

Elnök: BARTHA Katalin Ágnes

15.30 • NAGY Emőke: *Szent Anna kultuszának jegyei a Teleki-, Kazinczy- és Érdy-kódex alapján*

15.50 • PAPP Kinga: *„Maradok igaz társad míg él” Kálnoki Sámuel és Lázár Erzsébet levelezése*

16.10 • CSIKÓS Júlia: *Ráday Eszter könyvtára*

16.30 • vita

Elnök: TÖKÉS Orsolya

16.50 • BIRÓ Annamária: *Identitáselemek egy 19. századi életpályában*

17.10 • BARTHA Katalin Ágnes: *Neoabszolutizmus és színházi kultúra (Cenzúra, színpadi dramaturgia és Shylock-alkítás)*

17.30 • KÖTŐ József: *Örkény-előadások Erdélyben*

17.50 • Vita

18.10 • A Román Akadémia kiadásában megjelent *Magyar-román szótárt* (I-II, 2010, 2011, főszerk.: Kelemen Béla†, Szász Lőrinc) Benő Attila mutatja be.

18.30 • Zárszó: Egyed Emese szakosztályi elnök

II. TÖRTÉNELEM SEKCIÓ

Helyszín: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

Időpont: 2012. november 24., 9.30 óra

9.30 • Megnyitó

I. Elnök: SIPOS Gábor

9.40 • SÓFALVI András (Haáz Rezső Múzeum, Udvarhely): *Váarak a Rikában. Adatok Udvarhelyszék és környezetének előtörténetéhez*

10.00 • HEGYI Géza (EME Kutatóintézet, Kolozsvár): *Marosvásárhely első említése*

10.20 • LUPESCU MAKÓ Mária (BBTE, Magyar Történelmi Intézet, Kolozsvár): *„in refrigerium anime ipsorum...” Középkori lélekváltság-adományok*

10.40 • RÜSZ-FOGARASI Enikő (BBTE, Magyar Történelmi Intézet, Kolozsvár): *Fejedelemség kori ispotályok*

11.00 • Hozzászólások

11.10 • Szünet

II. Elnök: KOVÁCS András

11.30 • DERZSI Júlia (Lucian Blaga Egyetem, Szeben): *„Aki szabadságával és privilégiumaival nem tud élni, az visszaél velük. Qui non utitur, abutitur.” Városi státútumok és közrendészeti szabályok a 16. században*

11.50 • PAKÓ László (EME Kutatóintézet, Kolozsvár): *Prókátorkarrier a 16. század végi Kolozsváron*

12.10 • MÁRTON Tünde (BBTE, Történelmi Doktori Iskola, Kolozsvár): *Az egyház normáin túl. El nem fogadott válókok a széki egyházmegye parciális zsinatainak protocollumában*

12.30 • GÁLFI Emőke (EME Kutatóintézet, Kolozsvár): *A gyulafehérvári hiteleshely levéltárosai az 1658-as tatárbetörés idején*

12.50 • Hozzászólások

13.00 • Ebédszünet

III. Elnök: BUZOGÁNY Dezső

15.00 • ŐSZ Sándor Előd (Erdélyi Református Egyházkerületi Levéltár, Kolozsvár): *A görgényi református egyházmegye egyházi társadalma a kora-újkorban*

15.20 • TÓTH Levente (BBTE, Református Tanárképző Kar, Kolozsvár): *Egyházi és világi elit az udvarhelyi református egyházmegyében (17-19. sz.)*

15.40 • GIDÓ Csaba (Kós Károly Szakközépiskola, Udvarhely): *Utazás a 19-ik századi erdélyi vasútvonalakon*

16.00 • Hozzászólások

16.10 • Szünet

IV. Elnök: PÁL Judit

- 16.20 • NAGY Botond (Román Nemzeti Levéltárak Kovászna Megyei Osztálya, Sepsiszentgyörgy): *Erdővagyon újraelosztás és faipari nagyvállalatok megjelenése Háromszéken*
- 16.40 • NAGY Róbert (BBTE, Magyar Történelmi Intézet, Kolozsvár): *A kolozsvári ipari munkásság nemzetiségi és felekezeti összetételének alakulása az 1896-1944 közötti időszakban*
- 17.00 • GIDÓ Attila (Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár): *Iskolapiac és oktatási intézményrendszer Erdélyben 1918-1948 között*
- 17.20 • Hozzászólások

- 17.30 • Könyvbemutató: *A történelmi Küküllői Református Egyházmegye egyházközségeinek történelmi katasztere 1680–1800 (I–IV.)* A sorozat köteteit KOVÁCS András és SIPOS Gábor ismerteti.

III. MŰVÉSZETTÖRTÉNETI SZEKCIÓ

Szervezők:

Erdélyi Múzeum-Egyesület I. Szakosztály
Entz Géza Művelődéstörténeti Alapítvány, Kolozsvár

Helyszín: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u. 2–4. sz.

Időpont: 2012. november 30., 9.00 óra

9.00 • A szekció megnyitója

Elnök: POSZLER Györgyi (Magyar Nemzeti Galéria, Budapest)

9.10 • EMŐDI Tamás (építész, Nagyvárad): *A somlyóújlaki református templom helye. Erdély késő románkori művészetében?*

9.30 • LUPESCU Radu (Sapientia–EMTE, Kolozsvár): *A vajdahunyadi "Mátyás-loggia" címerfala*

9.50 • SARKADI NAGY Emese (EKTF, Eger): *Műhelyek és műhelytitkok. A szárnyasoltár-készítés központjai Erdélyben*

10.10 • WEISZ Attila (Művészeti és Design Egyetem, Kolozsvár): *A tordai reformátusok templomai a XVI-XVIII. században: Egyházfalva és Ótorda*

10.50 • Kávészünet

Elnök: KOVÁCS Zsolt (BBTE, Kolozsvár)

11.10 • KISS Lóránd (falképrestaurátor, Marosvásárhely): *Falképek kutatása erdélyi szász evangélikus templomokban*

11.30 • MIHÁLY Ferenc (farestaurátor, Szováta): *Faberendezések kutatása erdélyi szász evangélikus templomokban*

11.50 • KÓSA Béla (Csíki Székely Múzeum, Csíkszereda): *A csíkszeredai Mikó-vár az utóbbi falkutatások tükrében*

13.00 • Ebédszünet

Elnök: MURÁDIN Jenő (művészettörténész, Kolozsvár)

16.00 • HORVÁTH Iringó (BBTE, Kolozsvár): *Egyházpártoló nemesi családok XVIII. századi textil-adományai a Kükküllői Református Egyházmegyében*

16.20 • KOVÁCS Zsolt (BBTE, Kolozsvár): *A kegyképek tiszteletének emlékei a dési ferences templomban*

16.40 • ORBÁN János (Maros Megyei Múzeum, Marosvásárhely): *Református templom a guberniumi székvárosban*

17.20 • Kávészünet

Elnök: WEISZ Attila (Művészeti és Design Egyetem, Kolozsvár)

17.40 • BORDÁS Beáta (BBTE, Kolozsvár): *A választói Bánffy-kastély XIX. századi berendezése*

18.00 • IMECS-MAGDÓ Eszter (BBTE, Kolozsvár): *Az 1906-os Román Általános Kiállítás magyar pavilonja*

- 18.20 • MURÁDIN Jenő (művészettörténész, Kolozsvár): *Körösfői-Kriesch Aladár: „Engem Kolozsvárhoz annyi drága szál fűz...”*
- 19.00 • Könyvbemutató: Dr. POSZLER Györgyi művészettörténész (Magyar Nemzeti Galéria, a Régi Magyar Osztály főmuzeológusa) ismerteti Dr. SARKADI NAGY Emese: *Local Workshops – Foreign Connections. Late medieval altarpieces from Transylvania* c. kötetét. A rendezvényen kedvezményesen megvásárolható kötet a Jan Thorbecke kiadónál jelent meg Ostfildernben, 2012-ben, a Studia Jagellonica Lipsiensia sorozat 9. darabjaként.

GYERGYÓSZENTMIKLÓSI FÍÓKEGYESÜLET

Helyszín: Gyergyószentmiklósi Művelődési Ház

Időpont: 2012. november 7., 9 óra

MEZEI János (Gyergyószentmiklós polgármestere): Ünnepi megnyitó

DARVAS KOZMA József (Csíkszereda, esperes): *A Pálos rend története Erdélyben*

TÜDŐS Kinga (Nicolae Iorga Kutatóintézet): *Erdélyi fejedelmek címeres levelei a székelyeknek*

CSÁKI Árpád (Sepsiszentgyörgy, Székely Nemzeti Múzeum): *Kézdivásárhely sokadalmi és vásárai a XVIII. században*

KISSNÉ PORTIK Irénke (Gyergyószentmiklós önkormányzata): *A Lázár kastély 1742-es évi leltárának néprajzi vonatkozásai*

PÁL ANTAL Sándor (Marosvásárhely, Magyar Tudományos Akadémia külső tagja): *Csík-, Gyergyó- és Kászon szék címeres pecsétje*

BERNÁD Rita (Gyergyószentmiklós): *A gyulafehérvári főegyházmegyei levéltár*

BITAY Enikő (EME főtitkára), MÁRTON László (KTIT), TALPAS János (BBTE, Kolozsvár): *Tech-
nikatörténeti örökség a kalotaszegi gótika árnyékában*

SZŐCS Levente (Gyergyószentmiklósi Múzeum): *A XX. századi gyergyói önéletrajzok*

GARDA Dezső (BBTE, Gyergyószentmiklós): *Az Országos Magyar Párt gyergyószentmiklósi nagygyűlése*

NAGY József (Remete): *Székely katonák visszaemlékezései a II. világháborúból*

TERMÉSZETTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

Erdélyi Természettudományi Konferencia

Helyszín: Apáczai Csere János Líceum, I.C. Brătianu (Király) u. 26., Kolozsvár

Időpont: 2012. november 24., szombat

Szekciók: Biológia, Kémia, Fizika, Környezettudományok, Földtudományok

8.30 • Regisztráció

9.30 • Megnyitó

9.45 • Életek a tudomány és nevelés szolgálatában

PLENÁRIS ELŐADÁS

10.00 • ZSIGMOND Enikő (geológus, földrajzi, turisztikai szakíró, Csíkszereda): *A mesebeli élet vizéről...székelyföldi borvizek.*

10.30 • Kávészünet

SZEKCIÓELŐADÁSOK

BIOLÓGIA

Ülésvezető: BARTÓK Katalin (EME, Kolozsvár)

11.00 • KUHN Thomas, FODOR Enikő, KONDICS Emese, FENESI Annamária, RUPRECHT Eszter (BBTE, Biológia-Geológia Kar, Magyar Biológiai és Ökológiai Intézet, Kolozsvár): *Égetés hatása gyepi és gyomfajok magvainak csírázására*

11.15 • SÁNDOR Dorottya, GERED Júlia, FENESI Annamária, RUPRECHT Eszter (BBTE, Biológia-Geológia Kar, Magyar Biológiai és Ökológiai Intézet, Kolozsvár): *A transzgenerációs plasztikusság szerepe az inváziós növények sikerének növelésében*

11.30 • ZELINA Konrád, DEÁK Hilda, GERAJ János, FODORPATÁKI László (BBTE, Biológia-Geológia Kar, Magyar Biológiai és Ökológiai Intézet, Kolozsvár): *Életműködési változások a békalencsénél vízszennyező anyagok hatására*

11.45 • BÁRÁNY HORVÁTH Attila (EME, Kolozsvár), VITÁLYOS Gábor Áron (ELTE TÓK, Természettudományi Tanszék, Budapest): *Az élet bioinformatológiai meghatározása*

12.00 • PATKÓ Ferenc (tanár, Székelyudvarhely): *A fajok kihalása*

KÉMIA

Ülésvezető: FARKAS György (docens, Sapientia EMTE, Kolozsvár)

11.00 • CSAPÓ János^{1,2}, GYÖRGY Éva² (¹Kaposvári Egyetem, Állattudományi Kar, Kémiai-Biokémiai Tanszék, ²SAPIENTIA EMTE Kolozsvár, Élelmiszer-tudományi Tanszék, Csíkszereda): *Egészségvédő kutatásokat szolgáló laboratóriumi háttér a Kaposvári Egyetem Állattudományi Karán, illetve a Sapientia EMTE Csíkszeredai Élelmiszer-tudományi Tanszékén*

11.15 • KELEMEN Hajnal (Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem, Gyógyszerészeti Kémia Tanszék, Marosvásárhely): *Prometazin fotostabilitásának vizsgálata ciklodextrinek jelenlétében*

- 11.30 • ifj. VÁRHELYI Csaba¹, KUZMANN Ernő², POKOL György³, GÖMÖRY Ágnes⁴, SZALAY Roland², COVACI Enikő¹ (¹BBTE Kémia és Vegyészmérnöki Kar, Kolozsvár, ²ELTE, Budapest, ³MKE, Budapest, ⁴MTA TTK, Budapest): *Fe(II)-komplexek a dioximok kémiájában*
- 11.45 • PATAKI Bernadeth¹, SZAKMÁNY György², BRATU Ioan³, INDREA Emil³, BITAY Enikő⁴, VERESS Erzsébet⁵, Csifó Irma⁶, Pánczél Szilámér⁷ (MFA, MTA TTK Budapest, ²ELTE TTK Kózzettan-Geokémiai Tanszék, Budapest, ³INCDTIM Kolozsvár, ⁴Sapientia EMTE, Műszaki és Humántudományok Kar, Marosvásárhely, ⁵EME Kutatóintézet, Kolozsvár, ⁶BBTE Környezettudományi és Környezetmérnöki Kar, Kolozsvár, ⁷Maros Megyei Múzeum, Görgényszentimrei kastély): *Porolissumi római kori kerámialeletek archeometriai vizsgálata*
- 12.00 • Vallasek István (EMT, Csíkszereda): *A metanolgazdaságról a Nobel-díjas Oláh György kutatásai alapján*

KÖRNYEZETTUDOMÁNYOK – FÖLDTUDOMÁNYOK

Ülésvezető: WANEK Ferenc (EME, Kolozsvár)

- 11.00 • RUSZ Ottilia (Marosvásárhelyi Meteorológiai Állomás): *A hőmérséklet és a csapadék alakulása a Keleti-Kárpátok néhány hegyközi medencéjében az 1965-2010-es időszakban.*
- 11.15 • WANEK Ferenc^{1,2} (¹EME Kolozsvár, ²EMT Kolozsvár): *A szarmatakori homokkő-konkréciók az Erdélyi-medencében. Kutatástörténet, jelenkori álláspontok*
- 11.30 GYÖRGY Csaba¹, WANEK Ferenc^{2,3} (¹BBTE Biológia és Geológia Kar, Kolozsvár, ²EME Kolozsvár, ³EMT, Kolozsvár): *A Nymphaea alba újabb előfordulása a kolozsvári eocén rétegekben.*
- 11.45 • SIMON Hedvig, PAPP Botond, BEGY Róbert-Csaba (BBTE Környezettudományi Kar, Kolozsvár): *Földrengések előrejelzése radongáz segítségével*
- 12.00 • CSIFÓ Irma, RÉTI Kinga-Olga (BBTE Környezettudományi és Környezetmérnöki Kar, Kolozsvár): *A dicsőszentmártoni vegyipari kombinát hatása az alkalmazottak egészségi állapotára*
- 12.15 • Kávészünet, Poszterek

BIOLÓGIA

Ülésvezető: FODORPATAKI László (BBTE, Magyar Biológiai és Ökológiai Intézet, Kolozsvár)

- 13.00 • SZŐCS Katalin (EME, Kolozsvár): *A földi szimmetriákról*
- 13.15 • URAY Zoltán (EME - KAB sugárbiológiai munkacsoport, Kolozsvár): *Standardizált gyógynövény készítmények és fitokemikáliák pontenciális sugárvédő és terápiás hatásainak vizsgálata*
- 13.30 • VIRÁG Piroska (Prof. Ion Chiricuta Onkológiai Intézet, Kolozsvár): *Vörös szőlőmagkivonat védőhatása az UV-B sugarak hatásának kitett humán epidermisz sejtenyészetekre*
- 13.45 • KORCSOG Mátyás (EME, Kolozsvár): *Új gyógynövénytartalmú kiegészítő termékek az egészség védelmében*

FIZIKA

Ülésvezető: SÁRKÖZI Zsuzsanna (BBTE Fizika Kar, Kolozsvár)

- 13.00 • ORBÁN László (Veszprém): *Hogyan értelmezhető a gravitációs állandó*
- 13.15 • BAKOS Katinka, DOMBI András, JÁRAI-SZABÓ Ferenc, NÉDA Zoltán (BBTE Fizika Kar, Kolozsvár): *Festékréteg töredezésének kísérleti és elméleti tanulmányozása*
- 13.30 • KERTÉSZ Krisztián¹, PISZTER Gábor¹, JAKAB Emma², BÁLINT Zsolt³, VÉRTESY Zofia¹, BIRÓ László Péter¹ (¹MTA TTK Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Intézet, ²MTA TTK Anyag- és Környezetkémiai Intézet, ³Magyar Természettudományi Múzeum): *Boglárkalepek pikkeleinek színi változása a gázkörnyezet függvényében*
- 13.45 • TYUKODI Botond, NÉDA Zoltán, SÁRKÖZI Zsuzsanna, TUNYAGI Arthúr, GYÖRKE Emese (BBTE Fizika Kar, Kolozsvár): *Párolgás pohárból – egy egyszerű kísérlet és tanulságai*
- 14.00 • UJVÁRI Szeréna Krisztina, BODA Szilárd, NÉDA Zoltán (BBTE Fizika Kar, Kolozsvár): *Csatolt metronókok spontán szinkronizációja*

POSZTEREK

- KACSÓ Irén, BORODI Gheorghe, BRATU Ioan, POP Mihaela (INCDTIM Kolozsvár): *Új, könnyebben felszívódó, szájon át szedhető szilárd aciclovir fumarát hidrát kifejlesztése és vizsgálata*
- HORVÁTH Zoltán, MIHAI Raluca, CIMPEAN Maria A., MÂNDREAN Greta, JÓNÁS Miklós (BBTE Környezettudományi és Környezetmérnöki Kar, Kolozsvár): *A Nádas folyó mellékfolyói okozta elszennyeződése*
- HORVÁTH Zoltán, MIHAI Raluca, MÂNDREAN Greta (BBTE Környezettudományi és Környezetmérnöki Kar, Kolozsvár): *Máramarossziget zajszenyeződése és ennek hatása a városlakókra*
- JÓNÁS Miklós, HORVÁTH Zoltán, PETI Katalin (BBTE Környezettudományi és Környezetmérnöki Kar, Kolozsvár): *A Nádas mellékpatakjainak fáscserjés elváltozásai és azok környezeti hatásai*

ORVOS- ÉS GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

Tizenhatodik Erdélyi Orvosnapok

Helyszín: Jakab Antal Tanulmányi Ház (Hotel Salvator, Csíkszereda, Szék út. 147.)

Időpont: 2012. november 9–11.

Péntek, 2012. november 9.

REGISZTRÁCIÓ

10.00 • Megnyitó beszédek

Elnökség: TAR Gyöngyi, SIPOS Emese

10.30 • TAR Gyöngyi (Hargita Megyei Egészségügyi Igazgatóság): *Tényeken alapuló orvoslás a népegészségügyben: A magyarországi és romániai lakossági egészségfelmérések módszertani összehasonlítása és Hargita megyei visszhangja*

11.15 • KRAUSZ Tibor (Hargita Megyei Egészségügyi Igazgatóság): *Új diagnosztikai lehetőségek Hargita megyében*

11.45 • Kávészünet

12.00 • SZILÁGYI Tibor (MOGYE): *A fájdalom élettani alapjai*

12.45 • BORKA-BALÁS Réka (MOGYE): *Fájdalom és fájdalomcsillapítás gyermekkorban*

13.30 • Ebédszünet

Elnökség: ASZALOS Albert, SZATMÁRI Szabolcs

14.30 • TÖRÖK Imola (MOGYE): *A hasi fájdalom a gasztroenterológus szempontjából*

15.15 • SZATMÁRI Szabolcs (MOGYE): *Környéki idegrendszeri fájdalmak*

16.00 • SZÁSZ József (MOGYE): *Fejfájások*

16.45 • ZAHARIA KÉZDI Erzsébet Iringó (MOGYE): *Fertőző betegségek és a fájdalom*

19.00 • Állófogadás a Tanulmányi Ház éttermében

Szombat, 2012. november 10.

Elnökség: PÁZMÁN Enikő, ZÁMOLYI Károly

9.00 • VIK János (BBTE Római Katolikus Teológia Kar): *Homo patiens - a szenvedés kérdése a Viktor E. Frankl-i logoterápia és egzisztenciaanalízis kontextusában*

9.45 • NÁDHÁZI Zoltán (Semmelweis Egyetem II. Belgyógyászati Klinika, Budapest): *Non-HDL. Valóban egy új paraméter?*

ZÁMOLYI Károly (Bajcsy- Zsilinszky Kórház, Budapest): *Syncopéről másképpen*

NÁDHÁZI Zoltán (Semmelweis Egyetem, II. Belgyógyászati Klinika, Budapest): *Csak a kálium és a magnézium ion fontos a szív számára?*

10.30 • Kávészünet

- 11.00 • ZÁMOLYI Károly (Bajcsy-Zsilinszky Kórház, Budapest): *Szemelvények az új ajánlásokból (pitvarfibrilláció, szívelégtelenség)*
ZÁMOLYI Károly (Bajcsy-Zsilinszky Kórház, Budapest): *EKG esetek*
13.00 • BORSA István (Csíkszeredai Megyei Sürgősségi Kórház, Bőr-és Nemigyógyászati Osztály, BERLIN-CHEMIE MENARINI): *BILASTIN - egy új antihisztaminikum az allergiás rhinitisz és az urtikaria kezelésére*

13.30–14.30 • Ebédszünet

Elnökség: ÖLVEDI József, KOLCSÁR Melinda

- 14.30 • RÁCZ Attila (MOGYE): *Fájdalom a tudat tükrében, avagy hogyan változtassuk a citromot limonádévá*
15.15 • KOLCSÁR Melinda (MOGYE): *A fájdalom farmakoterápiája*
16.00 • MÁRTHA Orsolya (MOGYE): *A kismencedei fájdalom urológus szemmel*
16.45 • SZENTANNAI Dénes, ANDRÉSZEK Csaba (Megyei Sürgősségi Kórház – Csíkszereda): *A craniofaciális fájdalom fül- orr- gégészeti vonatkozásai*

19.00 • Ünnepi vacsora a Jakab Antal Tanulmányi Ház éttermében

Vasárnap, 2012. november 11.

Elnökség: NÉMETH Adrienn, FRIGY Attila

- 9.00 • FRIGY Attila (MOGYE): *Mellkasi fájdalom...és környéke*
9.45 • KOVÁCS Judit (MOGYE): *Fájdalomcsillapítás a mindennapi gyakorlatban*

10.30–11.00 • Kávészünet

- 11.00 • HORVÁTH Ilona (BEMER Medicintechnika Kft, med. R. C. Klopp, Berlini Mikrocirkulációs Intézet): *Új lehetőség a mikrocirkuláció javítására – A BEMER terápia lehetőségei időskorban*
12.00 • NÉMETH Adrienn (Vadaskert Gyermekpszichiátriai Kórház, Budapest): *A fejlődéspszichiátriai kórképek differenciáldiagnosztikai kérdései és az orvos terápiás eszközei*
PREKOP Csilla (Vadaskert Gyermekpszichiátriai Kórház, Budapest): *A fejlődéspszichiátriai kórképek terápiás lehetőségei a társszakmák együttműködésével*
14.00 • Zárszó

JOG-, KÖZGAZDASÁG ÉS TÁRSADALOMTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

I. Közgazdaságtudományi Szekció

Helyszín: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u.2–4. sz.

Időpont: 2012. december 8., szombat 9 óra

9.00 • Köszöntő: VINCZE Mária (EME 4. szakosztályának elnöke)

9.15 • A konferencia plenáris előadásai

KOCZISZKY György és NAGY Zoltán (Miskolci Egyetem, Gazdálkodástudományi Kar:

Spill-over hatás vizsgálata térökonometriai módszerekkel

MAGYARI Tivadar (BBTE Szociológia és Szociális Munka Kar): *Kvalitatív kutatások – általános összefoglaló*

BENEDEK József (BBTE Földrajz Kar): *Növekedési pólusok Romániában*

KOVÁCS Ildikó (BBTE Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Kar): *A BBTE Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Kara magyar tagozatos diákjainak kutatási tevékenysége*

11.30–12.00: Kávészünet

12.00 • – 14.00: Előadások

VINCZE Mária (BBTE Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Kar): *Elméleti és módszertani dilemmák a vidékfejlesztési kutatások terén*

KURKÓ Ibolya (BBTE Földrajz Kar): *Regionális versenyképesség*

KASSAY János, CSATA Andrea, GYÖRGY Ottília, FEJÉR-KIRÁLY Gergely (Sapientia EMTE, Csíkszereda): *A gazdasági válság hatása a regionális versenyképességre*

SZÁSZ Erzsébet, NAGY Edit (Partiumi KE, Nagyvárad): *A kis- és középvállalkozások társadalmi felelősségvállalásának vizsgálata Erdélyben.*

II. Jogtudományi Szekció

Szervezők:

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Jogtudományi Tanszéke

Erdélyi Múzeum-Egyesület Jog, Közgazdaság-, és Társadalomtudományi Szakosztálya

RÓMAI JOGI HAGYOMÁNY ÉS MODERN MAGÁNJOG – 3. KIADÁS

Helyszín: Sapientia EMTE Mátyás király utca 4. szám alatti épülete

Időpont: 2012. december 6., csütörtök

ROMÁN - MAGYAR - SZERB KERESKEDELMI JOGI KONFERENCIA II.

Helyszín: Sapientia EMTE Mátyás király utca 4. szám alatti épülete

Időpont: 2012. december 8, szombat

III. Társadalomtudományi szekció

Szervezők:

Erdélyi Múzeum-Egyesület Jog-, Közgazdaság és Társadalomtudományi Szakosztály
BBTE PKKTK Politikatudományi Intézetének magyar tagozata

Helyszín: a BBTE Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Karának épülete,
Kolozsvár, G-ral Traian Moşoiu (Zápolya) u., 71. szám (II/2-es és III/2-es termek)

Időpont: 2012. december 8., szombat, 10 óra

MŰSZAKI TUDOMÁNYOK SZAKOSZTÁLYA

13. fórum

Helyszín: Sapientia központi épülete, a Bocskay-ház kis előadóterme, Kolozsvár, Mátyás király utca 4. sz.

Időpont: 2012. november 24., szombat 9.30 óra

9.30 • Regisztráció

9.50 • Megnyitó

BITAY Enikő, az EME Műszaki Tudományok Szakosztály elnöke

DÁVID László, a Sapientia–EMTE rektora

I. RÉSZ

Elnökök:

CSIBI Vencel, az EMT alelnöke, egyetemi tanár, KME

MÁRTON László, az EME-MTSz alelnöke, Gyergyószentmiklós

10.00 • BITAY Enikő (Sapientia–EMTE, Marosvásárhely): *A magyar műszaki nyelv úttörői, Debreczeni Márton műszótárai*

10.15 • DEZSŐ Gergely, SZIGETI Ferenc (Nyíregyházi Főiskola, Műszaki és Mezőgazdasági Kar, Műszaki Alapozó és Gépgyártás-technológiai Tanszék): *Forgácsleválasztás modellezése különböző homlokszögű forgácsoló ékek esetén*

10.30 • MÁTÉ Márton, HOLLANDA Dénes (Sapientia–EMTE, Marosvásárhely): *A fogaskerék fogfelületén hántolás során kialakuló elméleti érintkezési görbe vizsgálata*

10.45 • BODZÁS Sándor, DUDÁS Illés (Nyíregyházi Főiskola, Műszaki és Mezőgazdasági Kar, Műszaki Alapozó és Gépgyártás-technológiai Tanszék / Miskolci Egyetem, Gépgyártástechnológiai Tanszék): *Spiroid csiga és tányérkerék virtuális és valós modelljeinek előállítása*

11.00 • IMECS Mária (Kolozsvári Műszaki Egyetem, Villamosmérnöki Kar, Villamos Gépek és Hajtások Tanszék): *Hálózatbarát- és villamosgép-barát teljesítményelektronikai áramirányítók*

11.15 • Szünet

II. RÉSZ

Elnökök:

DEZSŐ Gergely, egyetemi tanár, Nyíregyházi Főiskola

MÁTÉ Márton, EME–MTSz alelnök, Marosvásárhely

11.45 • BITAY Enikő, MÁRTON László, NAGY Tibor, TALPAS János (Sapientia–EMTE, Marosvásárhely / EME, Kolozsvár / BBTE, Kolozsvár): *Borsa völgyi toronyórák*

12.00 • TAMÁS Levente (Kolozsvári Műszaki Egyetem): *Város térkép készítése 3D-s mérés-technikával*

12.15 • TAKÁCS Petra-Renáta, KISFALUDI-BAK Zsombor (BBTE, Kolozsvár / Kolozsvári Műszaki Egyetem): *Hidrotechnikai alkalmazása egy ismert matematikai függvénynek*

- 12.30 • VEKOV Imre (Kolozsvári Műszaki Egyetem, Építőmérnöki kar): *Betonkenu építése versenyzés céljából*
- 12.45 • ORBÁN György (Kolozsvári Műszaki Egyetem): *A Gyulafehérvári Római Katolikus Egyházmegye ingatlanjainak hasznosítása Kolozs megye északi részén - Mária zarándokút vonal fejlesztése*
- 13.00 • ORBÁN György (Budapesti Műszaki Egyetem): *Térarányrendszerek eredete - Vitruvius átriumos házának zenei értelmezése*
- 13.15 • Kiértékelés és eszmecsere
- 14.00 • Ebéd (a Protestáns Teológiai Intézet alagsori ebédlőjében)

MATEMATIKAI ÉS INFORMATIKAI SZAKOSZTÁLY

3. Matematika és informatika alkalmazásokkal

Helyszín: EME-székház, Kolozsvár, Jókai/Napoca u.2–4. sz.

Időpont: 2012. november 9–11.

2012. november 9, péntek

EME székház

15.30 • Regisztráció

15.55 • Megnyitó beszédet mond DARVAY Zsolt

MATEMATIKATÖRTÉNETI ELŐADÁSOK ÉS KÖNYVBEMUTATÓK

Elnök: DARVAY Zsolt

16.00 • OLÁH-GÁL Róbert (Sapientia EMTE): *Helyreigazítások az erdélyi matematikusok életrajzában*

16.20 • BANDI Árpád (Matlap, Marosvásárhely): *Új adatok a Bolyai család történetében*

16.40 • SZENKOVITS Ferenc (BBTE): *Könyvbemutató. Schlesinger Lajos: A tér absolute igaz tudománya Jubileumi előadás Bolyai János születésének 100-dik évfordulója alkalmából. Forrásfeldolgozás. Az eredeti kézirat felhasználásával szerkesztette: Mezei Ildikó Ilona, Nagy Gábor Péter és Varga Csaba, Ábel Kiadó, Kolozsvár-Szeged, 2012.*

17.00 • OLOSZ Ferenc (Kölcsey Ferenc Főgimnázium, Szatmárnémeti): *Egyenletek – könyvbemutató*

17.10 • BENCZE Mihály (Árpily Lajos Főgimnázium, Brassó): *Octogon – könyvbemutató*

17.20 • SIMON József (Petőfi Sándor Általános Iskola, Csíkszereda): *Képességfejlesztő tesztek matematikából nyolcadikosoknak*

17.40 • Beszélgetés matematikai tárgyú publikációkról

2012. november 10., szombat

BBTE

PLENÁRIS ELŐADÁSOK: 5/I-es (Tiberiu Popoviciu) előadóterem

Elnök: SZENKOVITS Ferenc

9.00 • KÁSA Zoltán (Sapientia–EMTE): *Matematikatörténeti évfordulók*

9.30 • KOLUMBÁN József (BBTE): *A kolozsvári matematikai iskola kialakulása*

10.15 • RÓKA Sándor (Nyíregyházi Főiskola): *A valószínűségszámítási módszer*

11.00 • Kávészünet

MATEMATIKA SZEKCIÓ: 9/I-es (Radó Ferenc) előadóterem

Elnök: KOLUMBÁN József

11.30 • BARICZ Árpád (BBTE): *A l'Hospital szabály monoton alakja és alkalmazásai*

11.50 • KASSAY Gábor (BBTE): *A játékelmélet vonzásában*

12.10 • SALAMON Júlia (Sapientia–EMTE): *Erős operátor egyensúlyi feladatok*

12.30 • NÉMETH Sándor (BBTE): *Hogyan rendezzük a teret?*

INFORMATIKA SZEKCIÓ: 7/I-es (D.V. Ionescu) előadóterem

Elnök: ROBU Judit

11.30 • BODÓ Zalán (BBTE): *Hash-alapú keresések az információ-visszakeresésben*

12.00 • DARVAY Zsolt, TAKÓ István (BBTE): *Különböző távolságfüggvényekkel megadott belsőpontos algoritmusok összehasonlítása*

12.20 • DARVAY Zsolt, PAPP Ingrid-Magdolna (BBTE): *Konvex kvadratikus optimalizálási algoritmusok sajátos kernel függvényekkel*

12.40 • DARVAY Zsolt, TAKÁCS Petra-Renáta (BBTE): *Primál-duál algoritmus konvex optimalizálási feladatra lineáris feltételekkel*

DIDAKTIKA SZEKCIÓ: 5/I-es (Tiberiu Popoviciu) előadóterem

Elnök: RÓKA Sándor

11.30 • OLOSZ Ferenc (Kölcsey Ferenc Főgimnázium, Szatmárnémeti): *A tanulók alapos munkára való szoktatásáról*

12.00 • NAGY Őrs (Elektromaros Szaklíceum, Marosvásárhely): *Nem minden az, aminek látszik*

12.30 • MATEKOVITS Mihály (Csiky Gergely Főgimnázium, Arad): *Matematika tanítás - ahogy hátulról látszik*

13.00 • Ebédszünet

MATEMATIKA SZEKCIÓ: 9/I-es (Radó Ferenc) előadóterem

Elnök: NÉMETH Sándor

15.20 • SZENKOVITS Ferenc (BBTE): *Csillagászat a Ferenc József Tudományegyetemen*

15.40 • RÓTH Ágoston (BBTE): *Háromszögű (racionális) trigonometrikus foltok*

16.00 • FARKAS Csaba, MOLNÁR Andrea (BBTE): *Ekeland variációs elv és annak alkalmazásai*

16.20 • LUKÁCS Andor (BBTE): *Magasabbrendű kategóriák és dendroidális halmazok*

16.40 • BENCZE Mihály (Árpily Lajos Főgimnázium, Brassó): *A Jensen-féle egyenlőtlenségről*

INFORMATIKA SZEKCIÓ: 7/I-es (D.V. Ionescu) előadóterem

Elnök: KÁSA Zoltán

15.20 • JAKAB Hunor (BBTE): *Új kihívások és módszerek a megerősítéses tanulásban*

15.45 • GASKÓ Noémi (BBTE): *Egyensúlypontok keresése stratégiai játékokban*

16.10 • LIBÁL András, ZÖLDE Attila, YAIR SHOKEF: (BBTE, Tel-Aviv University): *Granuláris anyagok szimulációja pentamer részecske-moddal*

16.35 • ÁFRA Attila Tamás (BBTE): *Dinamikus színterek megjelenítése Monte Carlo sugárkövetéssel*

DIDAKTIKA SZEKCIÓ: 5/I-es (Tiberiu Popoviciu) előadóterem

Elnök: OLOSZ Ferenc

15.20 • ROBU Judit (BBTE): *GeoGebra*

15.50 • SZILÁGYI Judit (Báthory István Elméleti Líceum, Kolozsvár): *Elmélet vagy teória-a didaktika néhány alapelvéről*

16.20 • RÓKA Sándor (Nyíregyházi Főiskola): *Elhibázott megoldások*

17.00 • Kávészünet

17.30 • A Farkas Gyula Emlékérem átadási ünnepsége (5/1-es előadóterem)

19.00 • Fogadás a díjazottak tiszteletére

Vasárnap (2012. november 11)

10.00 • A házsongárdi temető meglátogatása KÁSA Zoltán vezetésével. Találkozó az EME székháza előtt.

AGRÁRTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLY

VIII. konferenciája

Helyszín: Marosvásárhely, Segesvári út, 1/C sz., (Sapientia–EMTE, Műszaki és Humántudományok Kar főépülete)

Időpont: 2012. november 17., szombat

Szervezők:

EME Agrártudományi Szakosztály

EMTE Kertészmérnöki Tanszék

8.00–9.00 • Regisztráció (a főépület aulájában)

9.00 • Megnyitó (114-es terem)

FARKAS Zoltán a szakosztály elnöke

NYÁRÁDI Imre-István a szakosztály alelnöke

ELŐADÁSOK

Elnök: JAKAB Sámuel (Budapesti Corvinus Egyetem Nyárádszeredai Tagozat vezetője; „Pro Facultate Horticulturae” kitüntetett)

9.15 • DUDITS Dénes: *Zöld géntechnológia és agrárinnováció*

9.45 • CSAPÓ János, GYÖRGY Éva: *A táplálék összetételének és minőségének megállapítására szolgáló kutatások és laboratóriumi háttér a Kaposvári Egyetem Állattudományi Karán, ill. a SAPIENTIA–EMTE Csíkszeredai Élelmiszer-tudományi tanszékén*

10.00 • MAKKAI Gergely: *A Székelyföld fenntartható fejlesztésének aktuális kérdései*

10.15 • SZTOJKA Bernadette, THIESZ Rezső, BANDI Attila, FERENCZ László: *Vadon termő csipkerózsa (Rosa canina L.) taxonok gyümölcsmorfológiai és beltartalmi sajátosságainak értékelése gyümölcscélú fajták nemesítése érdekében*

10.30 • FILEP Rita, FARKAS Ágnes, CZAKÓ-VÉR Klára, PÁL Róbert: *Baranya megyében található vadcsicsóka (Helianthus tuberosus s. l.) állományok inváziójának vizsgálata*

10.45 • FARKAS Zoltán: *Adalékok a Kolozsvári Agrártudományi és Állatorvosi Egyetem történetéhez*

11.00 • PÁSZTOR Judit, FORGÓ Zoltán, VLAD Constantin: *A lengőborona munkaeszközökének kinematikai modellezése és mozgásának vizsgálata*

11.15–11.30 • Kávészünet

11.30 • KUPÁN Edith, KERÉKES Melinda: *Klaszterek a román mezőgazdaságban*

11.45 • FILEP Kálmán Csaba: *A székely ló nyomában*

12.00 • FAZAKAS Csaba, JAKAB Sámuel: *Dombvidékeink talajtakarójának sokszínűsége a lejtődinamika tükrében*

12.15 • NYÁRÁDI Imre-István: *Gyomnövények terméskorlátozó hatása és a gyomszabályozási eljárások hatékonysága kukorica állományban*

12.30 • FARKAS Zoltán: *Farkas Árpád emlékezete*

12.45 • DÁN Péter, FRISS Zsuzsa, TATÁR Norbert: *A szarvasmarha állomány mértéktelen csökkenése Romániában, okai és következményei*

- 13.00 • BÁLINT Orsolya, SZILÁGYI Melinda, HORVÁTH Zoltán, VIGH Melinda, JÓNÁS Miklós:
A lakosság szennyezettségi kitettsége a Kolozsvár környéki mellékpartokban
- 13.15–14.00 • Ebéd
- 14.00 • LÁZÁR László: *Mezőgazdasági gépek fejlesztése a 20–21. században*
- 14.15 • JÓNÁS Miklós, HORVÁTH Zoltán, PETI Katalin, VERESS Erzsébet: *A Nádas mellékpartjainak fáscserjés elváltozásai és azok környezeti hatásai*
- 14.30 • FRISS Zsuzsa, DÁN Péter, LOBONȚIU Iustina, POP Ioan, OROIAN Ioan, PODAR Cornel: *A cirok területhódítása az állattenyésztés takarmányozásában mint szárazságtűrő növény*
- 14.45 • BRÉNDUS Ede-Zsolt: *Klaszteresedés, a vidékfejlesztés új paradigmája a Székelyföldön*

POSZTER BEMUTATÁS

KELEMEN Mihály, SOÓS Orsolya: *A Baróti-medencében honos vadkörte (Pyrus pyraeaster Burgsd.) populáció morfológiai tulajdonságainak tanulmányozása*

15.00 • Kiértékelés, zárszó

15.45 • Campus túra (a Sapientia–EMTE Marosvásárhelyi Műszaki és Humántudományok Kar campusának illetve a Kertészmérnöki Tanszék szaklaboratóriumainak megtekintése)

A szakosztályi programokról az EME székházában,
a www.eme.ro/mtne vagy a titkarsag@eme.ro címen lehet érdeklődni.

ERDÉLYI MÚZEUM-EGYESÜLET

CF: 5566931

RO 400009 Kolozsvár/Cluj

Jókai/Napoca u. 2–4.

Postacím: 400750 OP 1–191

Tel./fax: 0264 595176

E-mail: titkarsag@eme.ro

www.eme.ro/mtne

TÁMOGATÓK:

BETHLEN GÁBOR ALAP

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

RMDSZ ÉS COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY